

Dret Penal I

Codi: 102252
Crèdits: 6

2025/2026

Titulació	Tipus	Curs
Dret	FB	1

Professor/a de contacte

Nom: Joan Baucells Lladós

Correu electrònic: joan.baucells@uab.cat

Equip docent

Joan Baucells Lladós

Maria Jose Cuenca Garcia

Margarita Bonet Esteva

Fermin Morales Prats

Antoni Cardona Barber

Maria Jesus Guardiola Lago

Maria Jose Pifarre De Moner

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

Equip docent

Grup 1: Teoria, Dra. Margarita Bonet

Seminari 11, Dra. Margarita Bonet

Seminari 12, Dr. Antoni Cardona

Seminari 13, (a determinar)

Grup 2: Teoria, Dra. Maria Josep Cuenca

Seminari 21, Dra. Maria Josep Cuenca

Seminari 22, (a determinar)

Seminari 23, Dra. Maria Josep Pifarré

Grup 3: Teoria, Dr. Joan Baucells

Seminari 31, Dr. Joan Baucells

Seminari 32, Dra. Maria Josep Cuenca

Seminari 33, (a determinar)

Grup 51, Dr. Fermin Morales

Seminari 511, Dr. Fermin Morales

Seminari 512, (a determinar)

Grup 70, Dra. Maria Jesus Guardiola

Seminari 701, Dra. Maria Jesús Guardiola

Seminari 702, (a determinar)

No hi ha prerequisits per estudiar aquesta assignatura.

La docència de l'assignatura s'impartirà tenint en compte la perspectiva dels Objectius de Desenvolupament Sostenible.

Objectius

L'assignatura Dret Penal I pretén que l'alumne/a adquireixi els coneixements introductoris al Dret Penal com a instrument de resolució de conflictes. Principalment es vol potenciar l'adquisició dels conceptes relatius a la norma penal, als principis constitucionals del Dret penal, així com les conseqüències que comporta la comissió d'un delicte (penes i mesures de seguretat).

Des de la perspectiva formativa, Dret Penal I pretén que l'alumne/a adquireixi els conceptes i la terminologia pròpia a l'àmbit del Dret Penal i, amb aquest objectiu, es potenciarà la lectura de textos jurídics així com la resolució d'alguns casos pràctics.

Competències

- Adquirir els coneixements bàsics de les diferents dogmàtiques jurídiques i exposar-los en públic.
- Argumentar i fonamentar l'aplicació de les normes jurídiques.
- Buscar, interpretar i aplicar normes jurídiques, argumentant cada un d'aquests assumptes.
- Demostrar un raonament reflexiu i crític: anàlisi, síntesi, conclusions.
- Dominar les tècniques informàtiques per obtenir la informació jurídica (bases de dades de legislació, jurisprudència, bibliografia, etc.) i per comunicar dades.
- Gestionar informació de manera eficient: poder assimilar un volum de dades considerable en un temps limitat.
- Gestionar recursos bibliogràfics i documentals: bases de dades, navegació, etc.
- Identificar, conèixer i aplicar els principis bàsics i generals de l'ordenament jurídic.
- Planificar i organitzar: gestió del temps, dels recursos, etc.
- Presentar en públic la problemàtica que comporta un determinat litigi, les normes jurídiques aplicables i les solucions més coherents.

- Presentar informació de manera adequada en funció del tipus de públic.
- Utilitzar els principis i els valors constitucionals com a eina de treball en la interpretació de l'ordenament jurídic.

Resultats d'aprenentatge

1. Argumentar l'aplicació de normes penals en la resolució de problemes penals.
2. Buscar sentències penals en les bases de dades.
3. Demostrar un raonament reflexiu i crític: anàlisi, síntesi, conclusions.
4. Distingir els coneixements bàsics de la dogmàtica penal.
5. Distingir la normativa aplicable entre el Codi penal i les normes penals especials.
6. Exposar oralment la resolució de qüestions dogmàtiques penals.
7. Fonamentar l'aplicació de les normes penals en la resolució de problemes penals.
8. Gestionar informació de manera eficient: poder assimilar un volum de dades considerable en un temps limitat.
9. Gestionar recursos bibliogràfics i documentals: bases de dades, navegació, etc.
10. Identificar i conèixer els principis fonamentals del dret penal.
11. Identificar i conèixer les normes i els principis penals i aplicar-los al cas concret.
12. Planificar i organitzar: gestió del temps, dels recursos, etc.
13. Presentar a l'aula la defensa o l'acusació de casos penals.
14. Presentar informació de manera adequada en funció del tipus de públic.
15. Resoldre els problemes d'interpretació i aplicació que presenten les normes penals.
16. Utilitzar els principis i els valors constitucionals com a eina d'interpretació de les normes penals.

Continguts

1.- *El Dret penal*: Dret penal com a instrument de control social. La norma penal: estructura, elements i funcions. Relacions entre dret penal i el dret administratiu sancionador. Relacions entre el dret penal i el dret processal penal

2.- *La llei penal com a font del Dret penal i la seva interpretació*: fonts directes i indirectes. Interpretació i subsunció. Mètodes d'interpretació, especial referència a l'analogia.

3.- *La legitimació del Dret penal. Teories de la pena*: Teories absolutes. Teories relatives. Models eclèctics o integradors. Estat de la qüestió en l'ordenament jurídic-penal espanyol.

4.- *Principis limitadors del poder punitiu de l'Estat*: P. d'intervenció mínima. P. d'exclusiva protecció de béns jurídics. P. d'igualtat. P. de culpabilitat. P. d'humanitat.

5.- *Principi de legalitat: introducció*: Concepte i garanties constitucionals derivades del principi de legalitat. Reserva de llei orgànica. P. de taxativitat i seguretat jurídica. "Non bis in idem". Tècniques legislatives: lleis penals incompletes i lleis penals en blanc.

6.- *Àmbit temporal de la llei penal*: El principi d'irretroactivitat de la llei penal. Les reformes penals i els règims transitoris.

7.- *Àmbit espacial de la llei penal*: El principi de territorialitat de la llei penal. Excepcions: casos d'extraterritorialitat. Extradició. La persecució penal en l'àmbit europeu. La Cort Penal Internacional.

8.- *Àmbit personal de la llei penal*: El principi d'igualtat penal. Inviolabilitat, immunitat i aforament.

9.- *Sistema de penes en l'ordenament jurídic-penal espanyol*: Classificació i conceptes bàsics. Execució de la pena de presó: règim penitenciari espanyol i tractament penitenciari. El control judicial de l'execució penal.

10.- *Alternatives a la pena privativa de llibertat*: Condemna condicional, el supòsit dels estrangers i llibertat condicional. La mediació.

11.- *Altres conseqüències jurídiques del delict*. Les mesures de seguretat: doble via a Espanya i el sistema vicarial. Tipus de mesures. La L.O. 5/2000 de Responsabilitat penal dels menors i les seves mesures. La responsabilitat civil derivada de delict

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes teòriques	24	0,96	4, 10, 11, 16
Seminaris	20	0,8	1, 3, 6, 7, 8, 9, 12, 15
Tipus: Supervisades			
Tutories	1,5	0,06	12
Tipus: Autònomes			
Avaluació	5	0,2	1, 3, 14
Estudi i preparaci? de treballs	90	3,6	1, 2, 3, 5, 7, 9, 10, 11, 12, 15, 16

El desenvolupament de la docència de l'assignatura i de la formació de l'estudiant es fonamenta en les següents activitats:

1. Activitats dirigides: activitats on el professor/a és present durant l'execució de les mateixes i desenvolupa un paper més actiu o protagonista. Es divideixen en dos tipus:

1.1. Classes teòriques: tenen per objecte que l'estudiant assoleixi les bases conceptuals de la matèria i el seu marc normatiu i jurisprudencial. Les classes teòriques són les activitats en les quals s'exigeix menys interactivitat a l'estudiant i estan concebudes com un mètode fonamentalment unidireccional de transmissió de coneixements del professor/a a l'alumne/a. Aquestes classes, si es necessari, es podran fer amb suports TIC, i debat en gran grup.

1.2. Seminaris: aquests ocuparan les hores assignades, on l'estudiantat, individualment o en grups reduïts, analitza i resol juntament amb el professor/a preguntes, casos pràctics o notícies vinculades amb el tema acabat de desenvolupar a la classe teòrica. L'assistència als seminaris, excepte amb causa justificada, és obligatòria

2. Tutories.

3. Activitats autònomes: activitats que els estudiants desenvoluparan autonomament, sense suport del professor/a.

3.1. Cerca i lectura comprensiva de bibliografia, normativa i jurisprudència.

3.2. Realització d'esquemes, mapes conceptuals i resums.

3.3. Estudi.

3.4. Elaboració de les diverses activitats d'avaluació continuada.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè els alumnes compleixin les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Examen final de contingut i eventual reavaluació (test)	50%	5	0,2	3, 4, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 16
Primera activitat avaluable: Prova de conceptes bàsics	25%	2,5	0,1	1, 2, 7, 10, 11, 13, 14, 15, 16
Segona activitat avaluable: Prova teòrica (preguntes curtes) o pràctica (resolució de casos)	25%	2	0,08	1, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 15, 16

. Model d'avaluació: el model d'avaluació és continuada i té l'objectiu formatiu que l'alumnat i el professorat puguin conèixer el grau d'assoliment de les competències per tal d'orientar el procés formatiu. L'avaluació única és excepcional i s'explica més endavant.

. Les activitats d'avaluació continuada realitzades al llarg del curs suposaran el 50% de l'avaluació final i la prova final de conjunt suposarà el 50% restant.

1) Avaluació continuada:

El resultat d'aquesta avaluació continuada valdrà fins el 50% de la nota final i sorgirà de les següents activitats:

A) Prova teòrica (preguntes curtes) o pràctica (resolució de casos). Amb un valor de 2.5 punts.

B) Prova de conceptes bàsics. Amb un valor de 2.5 punts.

2) Prova final de conjunt: Al final del curs hi haurà un examen final de contingut. Es puntua sobre 5.

. A l'inici del curs el/la professor/a responsable de l'assignatura informará als alumnes, a través del campus virtual, de les dates exactes de les activitats d'avaluació continuada, concretant les característiques de les mateixes; així com del model d'examen final (test, preguntes, etc...).

. Reavaluació:

- Pel que fa al 50% de l'avaluació continuada: es durà a terme el dia fixat per a la reavaluació. Aquesta prova de reevaluació de l'avaluació continuada valdrà també 2.5 punts i substituirà la pitjor de les notes d'avaluació continuada obtingudes.

- Pel que fa al 50% de la prova final de conjunt: l'alumnat que suspengui la prova final de conjunt es podrà presentar a la reavaluació. La reavaluació es farà en les mateixes condicions.

- Només es poden reavaluar aquelles activitats que han estat avaluades. Cas de realitzar la reavaluació, preval la segona nota fins i tot si és inferior a la primera.

. Nota global de l'assignatura: la nota final de l'assignatura serà la suma de la nota de l'avaluació continuada (fins a 5 punts, sumades les dues proves) i la nota de la prova final de conjunt. En qualsevol cas, en la prova

final de conjunt cal que el resultat sigui de, com a mínim, 2 sobre 5. En cas de no assolir 2 punts sobre 5, la nota màxima de l'assignatura sera de 4.5. Per aprovar l'assignatura cal obtenir una nota global de mínim 5 punts. El professorat responsable de l'assignatura al principi de curs informarà si exigeix també assolir un mínim de 2 punts a l'apartat d'avaluació continuada per poder fer mitjana amb el resultat obtingut a la prova de conjunt.

. Revisió: en publicar les notes de les activitats realitzades durant el curs el professorat responsable del grup especificarà el sistema de revisió (data, horari i espai).

Avaluació única.

L'alumnat que opti per l'avaluació única ha de sol·licitar-ho dintre del termini fixat per la Facultat i d'acord a les pautes establertes.

En cas de Dret Penal I, l'avaluació única es dura a terme en el dia fixat per la prova final de conjunt, amb el mateix contingut que l'avaluació continuada: Prova teòrica o pràctica (25%), Conceptes bàsics (25%) i Test (50%).

La reavaluació també es realitzarà el dia fixat amb els mateixos criteris que la avaluació continuada.

IMPORTANT: La persona que copii o intenti copiar un examen tindrà un 0 en l'examen. La persona que presenti una pràctica en el que hi hagi plagis obtindrà un 0 i rebrà una advertència. En cas de reiteració de la conducta, l'assignatura serà suspesa

L'alumne serà avaluable sempre que hagi realitzat un conjunt d'activitats el pes de les quals equivalgui a un mínim de 2/3 parts de la qualificació total de l'assignatura. Si el valor de les activitats realitzades no arriba a aquest llindar, el professor/a de l'assignatura pot considerar l'estudiant com no avaluable.

Bibliografia

MUÑOZ CONDE, Francisco - GARCÍA ARAN, Mercedes, *Derecho penal. Parte general* (11ª edició) Tirant lo blanch, 2022.

QUINTERO OLIVARES, Gonzalo (Con la colaboración de Fermin Morales Prats) . *Parte General del Derecho Penal*. Aranzadi, 2015

Bibliografia complementària.

Al llarg del curs el/la professor/a responsable de l'assignatura podrà recomanar bibliografia complementària a través del campus virtual.

Programari

L'assignatura no exigeix un programa específic.

Per a aquesta assignatura, es permet l'ús restringit de tecnologies d'Intel·ligència Artificial (IA) exclusivament en tasques de suport molt concretes, com la cerca bibliogràfica o d'informació i la correcció de textos o les traduccions. L'estudiant haurà d'identificar clarament quines parts han estat generades amb aquesta tecnologia, especificar les eines emprades i incloure una reflexió crítica sobre com aquestes han influït en el procés i el resultat final de l'activitat. La no transparència de l'ús de la IA en aquesta activitat avaluable es considerarà falta d'honestedat acadèmica i pot comportar una penalització parcial o total en la nota de l'activitat, o sancions majors en casos de gravetat.

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre de 2025. A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través daquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(SEM30) Seminaris (30 estudiants per grup)	11	Català	primer quadrimestre	matí-mixt
(SEM30) Seminaris (30 estudiants per grup)	12	Català	primer quadrimestre	matí-mixt
(SEM30) Seminaris (30 estudiants per grup)	13	Català/Espanyol	primer quadrimestre	matí-mixt
(SEM30) Seminaris (30 estudiants per grup)	21	Català	primer quadrimestre	matí-mixt
(SEM30) Seminaris (30 estudiants per grup)	22	Català/Espanyol	primer quadrimestre	matí-mixt
(SEM30) Seminaris (30 estudiants per grup)	23	Català	primer quadrimestre	matí-mixt
(SEM30) Seminaris (30 estudiants per grup)	31	Català	primer quadrimestre	matí-mixt
(SEM30) Seminaris (30 estudiants per grup)	32	Català	primer quadrimestre	matí-mixt
(SEM30) Seminaris (30 estudiants per grup)	33	Català/Espanyol	primer quadrimestre	matí-mixt
(SEM30) Seminaris (30 estudiants per grup)	511	Espanyol	primer quadrimestre	tarda
(SEM30) Seminaris (30 estudiants per grup)	512	Català/Espanyol	primer quadrimestre	tarda
(SEM30) Seminaris (30 estudiants per grup)	701	Espanyol	primer quadrimestre	matí-mixt
(SEM30) Seminaris (30 estudiants per grup)	702	Català/Espanyol	primer quadrimestre	matí-mixt
(TE) Teoria	1	Català	primer quadrimestre	matí-mixt
(TE) Teoria	2	Català	primer quadrimestre	matí-mixt
(TE) Teoria	3	Català	primer quadrimestre	matí-mixt
(TE) Teoria	51	Espanyol	primer quadrimestre	tarda
(TE) Teoria	70	Espanyol	primer quadrimestre	matí-mixt